

**SUBVENȚIONAREA
COMBUSTIBILULUI ÎN
AGRICULTURĂ**

studiu documentar

noiembrie 2021

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa: <http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Dan Alexandreanu
Consilier parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070
E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

CADRUL EUROPEAN.....	4
SUBVENȚII AGRICOLE APLICATE ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE ȘI MAREA BRITANIE.....	6
AUSTRIA.....	6
BELGIA.....	6
CEHIA	6
DANEMARCA	7
ESTONIA	7
FINLANDA	7
FRANȚA.....	7
GERMANIA	7
GRECIA	8
IRLANDA	8
ITALIA.....	8
LETONIA.....	8
LITUANIA.....	8
ȚĂRILE DE JOS	8
SLOVENIA	9
SPANIA.....	9
SUEDIA.....	9
UNGARIA.....	9
MAREA BRITANIE	9
BIBLIOGRAFIE/ WEBOGRAFIE.....	10

CADRUL EUROPEAN

În anul 2020, Comisia Europeană a publicat primul său raport anual privind monitorizarea progresului statelor membre către eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili în UE, conform prevederilor [Regulamentului privind guvernanta energetică și acțiunile climatice](#).

Monitorizarea și analizarea acordării subvențiilor sunt importante, deoarece măsurile de subvenționare pot influența atât adoptarea noilor tehnologii în sectorul energetic cât și politicile privind sursele regenerabile de energie și, în același timp, pot presupune și o sarcină suplimentară semnificativă pentru gospodării și întreprinderi. În funcție de modul în care sunt structurate subvențiile, acestea pot constitui un obstacol sau un factor favorizant pentru promovarea integrării sistemelor energetice și, în sens mai larg, pentru decarbonizarea sistemului energetic. Prețurile la energie sunt, de asemenea, afectate, deoarece subvențiile pot avea un impact asupra venitului consumatorilor de energie și asupra aprovizionării cu produse energetice.

Subvențiile pentru combustibilii fosili sunt costisitoare pentru bugetele publice și pot influența acțiunile preconizate pentru „tranziția verde”. În multe cazuri, la nivel european se apreciază că acestea descurajează stimulentele pentru investiții în tehnologii „verzi” și nu contribuie la crearea unor condiții de concurență echitabile pentru toate sursele de energie, inclusiv pentru energia din surse regenerabile. Pentru a sprijini eforturile de eliminare treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili, Comisia și statele membre au intensificat, în ultimii ani, procesul de monitorizare a subvențiilor pentru energie, cu accent pe subvențiile pentru combustibilii fosili. În acest sens, raportul citat are la bază două surse, pe de o parte un studiu elaborat pentru Comisia Europeană¹, care cuprinde statele membre ale UE și toate sursele importante de energie din diferite sectoare economice, iar pe de altă parte informațiile din statele membre incluse în planurile naționale privind energia și clima în vederea raportării subvențiilor pentru energie, în special a celor referitoare la combustibilii fosili, și a progreselor înregistrate în ceea ce privește eliminarea treptată a acestora.

Subvențiile pentru energie pot fi furnizate sub diverse forme, cum ar fi transferul direct de fonduri (de exemplu, granturi, împrumuturi), măsuri financiare (de exemplu, stimulente fiscale și credite), furnizarea de bunuri și servicii, plățile pentru mecanisme de finanțare și sprijinirea veniturilor sau intervențiile în politicile privind prețurile.

În total, subvențiile pentru energie în UE au fost estimate la 159 de miliarde euro în anul 2018². Acestea au crescut în ultimul deceniu, deși tendința a încetinit, crescând cu doar 5% față de 2015. Cu toate că, în ultimul deceniu, creșterea subvențiilor a fost determinată în mare măsură de sprijinul pentru energia din surse regenerabile, acesta a crescut cu doar 4% față de 2015. Subvențiile pentru eficiența energetică au crescut cu 21% față de 2015, contribuind la investițiile în moderarea cererii de energie. Subvențiile pentru cererea de energie, care stimulează consumul de energie (de exemplu, sub formă de facilități fiscale sau de ajutor pentru venit), au crescut cu 8% în aceeași perioadă.

¹ Studiu privind costurile energiei, taxele și impactul intervențiilor guvernamentale asupra investițiilor https://ec.europa.eu/energy/studies_main/final_studies/study-energy-costs-taxes-and-impact-government-interventions-investments_en

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/DOC/?uri=CELEX:52020DC0950&from=EN>

În anul 2018, ponderea subvențiilor pentru energie în PIB a variat între 3,3% în Letonia și 0,2% în Luxemburg, media UE fiind de 1,2 %. Cu toate acestea, principalele tipuri de subvenții au variat și ele. De exemplu, în Letonia, subvențiile au sprijinit în primul rând măsurile de eficiență energetică, în timp ce în Germania aproape două treimi din volumul total al subvențiilor au sprijinit sursele regenerabile de energie. În Franța, Belgia, Polonia, Grecia, Irlanda și Finlanda, cele mai mari cote au fost utilizate pentru combustibilii fosili.

Majoritatea subvențiilor din 2018 s-au înregistrat³ în sectorul energetic (92 de miliarde de euro), urmat de industrie (20 de miliarde de euro), gospodării (17 miliarde de euro), transporturi (13 miliarde de euro) și agricultură (5 miliarde de euro).

Energia din surse regenerabile a beneficiat de aproape trei sferturi din subvențiile din sectorul energetic, demonstrând importanța continuă a subvențiilor pentru sursele regenerabile de energie în ceea ce privește sprijinirea implementării acestora în sectorul energetic. În ultimii ani, importanța instrumentelor de subvenționare a scăzut în cazul proiectelor noi, în principal din cauza costurilor de investiții în scădere ale energiei eoliene și solare, ceea ce a dus la o creștere mai mică a subvențiilor pentru energia din surse regenerabile în UE. Cele mai importante trei tehnologii în domeniul energiei din surse regenerabile (solară, eoliană și biomasă) au primit 30%, 22% și, respectiv, 16% din totalul subvențiilor din sectorul energiei.

Subvențiile pentru combustibilii fosili în *agricultură* au crescut cu 6% în aceeași perioadă și au fost legate aproape exclusiv de subvențiile pentru produse petroliere. În ceea ce privește sursele de finanțare, subvențiile pentru combustibilii fosili au fost acordate în principal sub formă de cheltuieli fiscale⁴ (aproximativ 70% din total, inclusiv scutirea de taxe de consum și scutiri de accize, reduceri, rambursări etc.). Sprijinul pentru prețuri și venituri a fost de trei ori mai mic.

Subvențiile pentru combustibilii fosili în UE

Potrivit [studiului](#), în ultimii zece ani, subvențiile pentru combustibilii fosili - în valoare de 50 de miliarde de euro în 2018 - au fost relativ fixe, atingând o valoare maximă de 53 de miliarde de euro în anul 2012. Ca procent din PIB, ele au variat între 1% în Grecia și mai puțin de 0,1% în Luxemburg (media europeană fiind de 0,4%⁵).

Între 2015 și 2018, subvențiile pentru combustibilii fosili au crescut cel mai mult în Franța (însușind peste 2 miliarde de euro, respectiv 27%, în mare parte din cauza măsurilor de susținere a consumului de combustibil în transportul de marfă). Cu toate acestea, în același timp subvențiile au scăzut ușor în unele țări, cum ar fi Italia (cu 0,4 miliarde de euro, sau 6%, în mare parte din cauza scăderii scutirilor de accize pentru transporturi și a reducerii tarifelor fixe pentru producția de energie electrică) și Germania

³ Subvențiile cu scopuri diferite au o importanță diferită în sectoarele economice. Subvențiile care au ca scop sprijinirea producției de energie (de exemplu, tarifele fixe) și a infrastructurii energetice au fost aproape exclusiv observate în sectorul energetic, în timp ce subvențiile acordate consumului (cererea de energie, de exemplu: scutirile fiscale pentru combustibili) au fost caracteristice sectoarelor consumatoare de energie, cum ar fi industria, transporturile, gospodăriile și agricultura. Subvențiile în materie de eficiență energetică au fost distribuite mai uniform în toate sectoarele.

⁴ Este important faptul că, în cazul scutirilor fiscale, numai diferențele dintre ratele de impozitare privind același combustibil sunt luate în considerare la calcularea subvențiilor. Subvențiile încrucișate între combustibili nu sunt calculate, deoarece ar fi extrem de complicat să se facă acest lucru în mod consecvent în toate sectoarele și pentru toate tipurile de combustibil.

⁵ În sume absolute, de la 10 milioane de euro în Malta la 12,2 miliarde de euro în Germania.

(cu 0,3 miliarde de euro sau 2%, printre altele datorită reducerii subvențiilor pentru sectorul cărbunelui).

Peste 60% din subvențiile pentru combustibili fosili sunt legate de măsurile de sprijinire a cererii de energie în anul 2018, ceea ce înseamnă că acest sprijin a sporit consumul de combustibili fosili. Sprijinul pentru generarea de energie electrică din combustibili fosili este, de asemenea, important, ridicându-se la un procent de 30%, în timp ce pentru restructurarea industriei s-a cheltuit doar 5%, în scopul de a contribui la reducerea dependenței de combustibili fosili.

Subvențiile pentru petrol și produse petroliere, reprezentând aproape jumătate din total, au crescut cu 18% în perioada 2015 - 2018, în timp ce alte tipuri de subvenții pentru combustibili fosili au stagnat sau au scăzut. Creșterea prețurilor la țiței în această perioadă are un impact semnificativ asupra subvențiilor pentru produse petroliere.

SUBVENȚII AGRICOLE APLICATE ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE ȘI MAREA BRITANIE⁶

AUSTRIA

- reduceri fiscale pentru industriile consumatoare de energie în cuantum de 317,87 milioane euro/an, în acest capitol fiind inclusă și agricultura;
- combustibili fosili utilizați în agricultură vor fi înlocuiți treptat cu surse de energie regenerabilă până în anul 2030⁷.

BELGIA

- scutiri/ rambursări de taxe pentru combustibilul utilizat (benzină/motorină) în cuantum de 359 milioane de euro/an;
- de asemenea, se aplică o reducere de taxe pentru combustibilul utilizat pentru transportul de mărfuri agricole; subvențiile sunt parțial rezultatul diferențelor de impozitare (în unități energetice) față de benzina fără plumb. Pentru gazele naturale, subvenția provine din sub-impozitarea generală, față de punctul de referință pentru benzina fără plumb, și din cota redusă aplicată acestui produs⁸.

CEHIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 25 milioane de euro/an;
- rambursarea accizelor pentru motorina utilizată în agricultură.

⁶ sursa: <https://www.investigate-europe.eu/en/2020/data-sources-subsidies/> (2017, 2018, 2019)

⁷ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/at_final_necp_main_en.pdf

⁸ <https://climat.be/doc/ffs-2021-summary.pdf>

DANEMARCA

- scutiri/rambursări de taxe pe combustibilul utilizat în agricultură (benzină/motorină) în cuantum de 181 de milioane de euro/an;
- se aplică o taxă redusă pentru motorina utilizată pentru camioane, autobuze și tractoare agricole;
- scutiri sau deduceri de taxe pentru transportul maritim sau pe uscat pentru produse agricole care nu sunt acoperite de prevederile EU ETS (certIFICATELE pentru gaze cu efect de seră)⁹.

ESTONIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 1,79 milioane de euro/an;
- scutire de accize pentru combustibilii utilizați în pescuitul comercial intern.

FINLANDA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 42,69 milioane de euro/an;
- reduceri de taxe pentru anumiți combustibili utilizați în agricultură.

FRANȚA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 240 milioane euro/an;
- rambursarea accizelor pentru combustibilul utilizat în agricultură - achizițiile de către fermieri de motorină, păcură grea și gaze naturale beneficiază de rambursări parțiale ale accizelor care sunt în percepute la vânzarea produselor din această categorie;
- se urmărește reducerea emisiilor agricole cu 12% în perioada 2023 - 2028 și de două ori până în 2050 față de anul de referință 1990¹⁰.

GERMANIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit;
- reducere de taxe pentru motorina agricolă în cuantum de 467 milioane euro/an;
- majoritatea subvențiilor au fost eliminate, procesul continuând și în 2022, cu excepția scutirilor de taxe pentru agricultură și transportul pe căile navigabile interioare¹¹.

⁹ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/3093cb23-en/index.html?itemId=/content/component/3093cb23-en>

¹⁰ <https://www.euki.de/wp-content/uploads/2018/09/fact-sheet-bio-methane-support-policy-fr.pdf>

¹¹ <https://cdn.odi.org/media/documents/12895.pdf>

GRECIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 173,22 milioane de euro/an;
- din totalul menționat: eliminarea accizelor pentru utilizarea energiei electrice în agricultură (8,22 milioane de euro), eliminarea de accize pentru gazele naturale (1,83 milioane de euro), reducerea accizelor pentru combustibilii utilizați în agricultură (circa 80,5 milioane de euro), etc.

IRLANDA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit;
- rambursarea TVA la combustibilul utilizat de navele de pescuit maritim (0,1 milioane de euro);
- rambursarea taxei pe uleiuri minerale pentru horticultură (23,88 milioane de euro).

ITALIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 913 milioane de euro/an;
- nu se urmărește eliminarea subvențiilor agricole datorită faptului că acest lucru va conduce la creșterea prețurilor mărfurilor, fapt ce poate reprezenta o amenințare la adresa securității alimentare¹².

LETONIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 39,4 milioane de euro/an;
- eliminarea accizelor pentru motorina utilizată pentru transportul produselor.

LITUANIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 82,92 milioane de euro/an;
- cota redusă a accizei pentru motorina utilizată în agricultură și pescuit.

ȚĂRILE DE JOS

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 161 milioane de euro/an;
- cotă redusă pentru combustibilii utilizați în horticultură.

¹² <https://www.oecd.org/fossil-fuels/publication/Italy%20G20%20Peer%20Review%20IFFS%20.pdf>

SLOVENIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 20,47 milioane de euro/an;
- rambursarea parțială a accizei la combustibilul utilizat de mașinile agricole și cele forestiere.

SPANIA

- subvenții pentru utilizarea combustibililor fosili în agricultură în cuantum de 850 milioane de euro/an;
- suma menționată cuprinde scutirile de taxe pe combustibili, reducerile de taxe pe combustibili și rambursarea parțială a taxei pe combustibili; rambursările sunt în medie de 78,71 euro/1000 l de motorină consumată pentru agricultură și sectorul creșterii animalelor¹³;
- subvenții pentru compensarea transportului maritim și aerian de mărfuri agricole în insulele din afara Spaniei peninsulare¹⁴.

SUEDIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 850 de milioane de euro/an;
- reducerea generală a taxei pe CO₂ pentru sere și agricultură;
- reducerea taxei pe CO₂ pentru motorina utilizată în agricultură și silvicultură;
- taxă redusă pentru combustibilii utilizați pentru încălzire în agricultură, silvicultură și acvacultură.

UNGARIA

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit;
- rambursarea taxei pe combustibil pentru agricultură în cuantum de 81,56 milioane de euro/an.

MAREA BRITANIE

- subvenții pentru utilizarea energiei în agricultură, silvicultură și pescuit în cuantum de 2,78 miliarde de euro/an;
- rată redusă a accizei pentru motorina „roșie” utilizată în agricultură; în această categorie intră și combustibilul utilizat de vehiculele de teren utilizate pentru lucrări agricole, construcția de drumuri sau curățarea zăpezii.

¹³ <https://cdn.odi.org/media/documents/11785.pdf>

¹⁴ <https://www.oecd.org/fossil-fuels/publicationsandfurtherreading/OECD-IEA-G20-Fossil-Fuel-Subsidies-Reform-Update-2021.pdf>

BIBLIOGRAFIE/ WEBOGRAFIE

- https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/performance-agricultural-policy/agriculture-country/eu-country-factsheets-0_en
- <https://www.reuters.com/world/europe/late-night-breakthrough-brings-eu-closer-deal-farm-subsidies-2021-06-25/>
- https://ec.europa.eu/clima/eu-action/transport-emissions/fuel-quality_en
- <https://dieselnet.com/standards/eu/nonroad.php>
- <https://www2.dmu.dk/AtmosphericEnvironment/Expost/database/docs/fuel.pdf>
- [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/4-629-7328?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/4-629-7328?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true)
- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/33386d69-en/index.html?itemId=/content/component/33386d69-en>
- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/4556cbfa-en/index.html?itemId=/content/component/4556cbfa-en>
- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/641fe862-en/index.html?itemId=/content/component/641fe862-en>
- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/4d0e258a-en/index.html?itemId=/content/component/4d0e258a-en>
- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/ae5982d2-en/index.html?itemId=/content/component/ae5982d2-en>
- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/390b787e-en/index.html?itemId=/content/component/390b787e-en>
- <https://www.oecd.org/fossil-fuels/publicationsandfurtherreading/OECD-IEA-G20-Fossil-Fuel-Subsidies-Reform-Update-2021.pdf>
- https://ec.europa.eu/energy/studies_main/final_studies/study-energy-costs-taxes-and-impact-government-interventions-investments_en
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/DOC/?uri=CELEX:52020DC0950&from=EN>
- https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/at_final_necp_main_en.pdf
- <https://climat.be/doc/ffs-2021-summary.pdf>

- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/3093cb23-en/index.html?itemId=/content/component/3093cb23-en>
- <https://www.euki.de/wp-content/uploads/2018/09/fact-sheet-bio-methane-support-policy-fr.pdf>
- <https://cdn.odi.org/media/documents/12895.pdf>
- <https://www.oecd.org/fossil-fuels/publication/Italy%20G20%20Peer%20Review%20IFFS%20.pdf>
- <https://cdn.odi.org/media/documents/11785.pdf>
- <https://www.oecd.org/fossil-fuels/publicationsandfurtherreading/OECD-IEA-G20-Fossil-Fuel-Subsidies-Reform-Update-2021.pdf>
- https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/at_final_necp_main_en.pdf
- <https://www.investigate-europe.eu/en/2020/data-sources-subsidies/>
- https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=FFS_CZE